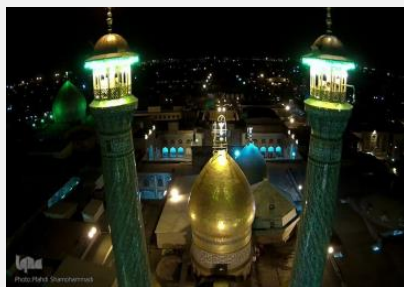

پایه‌های اصلی شخصیت حضرت عبدالعظیم(ع)

استاد حوزه و دانشگاه با بیان اینکه علم، عمل و جهاد، پایه‌های اصلی شخصیت حضرت عبدالعظیم(ع) را تشکیل می‌دهند، گفت: یکی از نکات مهم زندگی حضرت عبدالعظیم(ع) این است که ایشان دائماً در حال جهاد و مبارزه با ستمگران و جهاد تبیین در میان امت اسلامی بودند.

استاد حوزه و دانشگاه با بیان اینکه علم، عمل و جهاد، پایه‌های اصلی شخصیت حضرت عبدالعظیم(ع) را تشکیل می‌دهند، گفت: یکی از نکات مهم زندگی حضرت عبدالعظیم(ع) این است که ایشان دائماً در حال جهاد و مبارزه با ستمگران و جهاد تبیین در میان امت اسلامی بودند.

آستان حضرت عبدالعظیم(ع) زندگی حضرت عبدالعظیم (ع) با دوران امامت چهار امام معصوم یعنی امام موسی کاظم (ع)، امام رضا (ع)، امام محمد تقی (ع) و امام هادی (ع) مقارن بوده است و آنچه قطعیت دارد این است که ایشان محضر امام جواد (ع) و امام هادی (ع) را درک کرده و از آنان نقل حدیث کرده است.

یکی از ابعاد مهم شخصیت حضرت عبدالعظیم (ع) مقام و منزلت علمی و دانش و خدمات علمی اوست و توضیحات علمای تاریخ و سیره‌گویان این حقیقت است که حضرت عبدالعظیم (ع) علاوه بر نقل احادیث از ائمه معاصر خویش و تلاش برای آموزش عقاید سالم و دفاع از اهل بیت (ع)، به منظور ارشاد تعلیم و تربیت صحیح دینی مردم آثاری را تألیف کردند که هر یک در نوع خود بسیار مفید و مؤثر بوده‌اند.

حضرت عبدالعظیم (ع) در حالتی مخفی به ری آمد و در سرداب خانه مردی از شیعیان در محله «سکه‌الموالی» ساکن شد. ایشان در همان سرداب به عبادت می‌پرداخت، روز را روزه می‌گرفت و شب را به عبادت می‌گذراند. وی مخفیانه از منزل بیرون می‌آمد و به زیارت قبری می‌رفت که می‌گفت این مزار، قبر مردی از فرزندان موسی بن جعفر (ع) است. پیوسته در آن سرداب بود و خبر ورود او به شیعیان آل محمد یکی پس از دیگری می‌رسید تا اکثر شیعیان با وی آشنا شدند.

آن حضرت تا پایان عمر خود در شهر ری ساکن بود و پس از وفات در همانجا مدفون و قبر او زیارتگاه شیعیان شد. در مورد وفات ایشان سه نقل وجود دارد: مرگ طبیعی پس از بیماری؛ شهادت؛ مرگ در اثر وقوع زلزله. برخی با بررسی این موارد احتمال شهادت ایشان را قوی تر دانسته‌اند.

حجت الاسلام محمدحسین اباذری، استاد حوزه و دانشگاه در گفتگو با ایکنا، به زوایایی از سیره اجتماعی حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) که تاکنون کمتر بدان پرداخته شده، اشاره و اظهار کرد: شخصیت حضرت عبدالعظیم (ع) بر سه پایه استوار است. اولین پایه شخصیتی ایشان، علم است. باید اذعان کرد که در میان امامزادگان، کمتر شخصیتی مانند حضرت عبدالعظیم (ع) دارای ابعاد علمی وسیع است. امامزادگان واجب‌التعظیم فقط با اهل بیت (ع) نسبت دارند اما حضرت عبدالعظیم (ع) عالم تأییدشده اهل بیت (ع) بودند.

وی افزود: زمانی که حضرت عبدالعظیم (ع) خدمت امام هادی (ع) رسید، امام (ع) به او فرمودند: «أَنْتَ وَلِيَّتُنَا حَقًّا؛ تو از دوستان خاص ما هستی». این موضوع نشان می‌دهد که بین حضرت عبدالعظیم (ع) و باقی امامزادگان تفاوت زیادی وجود دارد. دومین پایه شخصیتی حضرت عبدالعظیم (ع) شخصیت عملی و سومین پایه نیز شخصیت جهادی ایشان است.

اباذری ادامه داد: حضرت عبدالعظیم (ع) با چهار واسطه به امام حسن (ع) می‌رسند و نکته جالب در رابطه با پدران ایشان این است که اغلب آنها در زندان بوده و در زندان به شهادت رسیده‌اند. در میان امامزادگانی که اهل بیت (ع) را تنها گذاشتند، شخصیتی مانند حضرت عبدالعظیم (ع) پیدا می‌شود که تبار و پدران ایشان همگی در مقابل ظالمان و طواغیت ایستاده‌اند.

این استاد حوزه و دانشگاه تصریح کرد: حضرت عبدالعظیم (ع) به واسطه اینکه همیشه تحت تعقیب دستگاه ستمگر عباسی بودند، دائماً در حال مهاجرت از شهری به شهر دیگر بودند که این موضوع نشان دهنده آن است که وقتی یک شخصیت علمی مانند حضرت عبدالعظیم (ع) قصد دارد تا علم ناب اهل بیت (ع) را به مردم ارائه کند، طواغیت زمان احساس خطر کرده و به همین دلیل دائماً به دنبال ایشان بودند. بارها شده بوده که حضرت عبدالعظیم (ع) از ری به کرمانشاه و از آنجا به سامرا و کربلا رفته و این مسیر را چندین بار تکرار کرده بود.

دعوت مردم به جهاد

اباذری با بیان اینکه حضرت عبدالعظیم (ع) امامزاده ای بودند که دائما در حال مبارزه و جهاد با ظالمان بودند، اظهار کرد: در عصر حضرت عبدالعظیم (ع) امامزادگانی بودند که مخالف ایشان بودند، اما شخصیت حضرت عبدالعظیم (ع) همواره مردم را به جهاد و مبارزه با دشمنان و ستمگران دعوت می کردند. امروز مردم مظلوم غزه و لبنان در شرایط بسیار سختی قرار دارند و رژیم منحوس صهیونیستی هر روز سرزمین و خانه و کاشانه آنها را بمباران می کند. مقام معظم رهبری فرمودند که اگر مؤمنان قائم بشوند، مشکلات مسلمانان حل خواهد شد. اگر شهید سیدحسن نصرالله توانست تا یک گروهان را به یک ارتش نیرومند تبدیل کند، بر پایه آیه شریفه «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِزْفَةٍ» به شخصیت هایی مانند حضرت عبدالعظیم (ع) اقتدا کرده بود.

وی بیان کرد: نکته مهم زندگی حضرت عبدالعظیم (ع) این است که ایشان دائما در حال جهاد و مبارزه با ستمگران و جهاد تبیین در میان امت اسلامی بودند. ابوحامد رازی می گوید که خدمت حضرت هادی (ع) رسیدم و از آن جناب مسائلی پرسیدم، هنگامی که اراده کردم از محضر مقدسش بیرون شوم، فرمودند که هرگاه مشکلاتی برایت پیش آمد، آنها را از عبدالعظیم حسنی بپرس و سلام مرا هم به او برسان.

این استاد حوزه و دانشگاه ادامه داد: از این روایات می توان برداشت کرد که مردم آن روزگار برای اینکه در جریان مبارزات و مشی سیاسی قرارگیرند، باید به وکلایی مانند حضرت عبدالعظیم (ع) پناه می بردند. حضرت عبدالعظیم (ع) بنا بر نقل تاریخ سال ۱۷۳ هجری به دنیا آمده و در سال ۲۵۲ هجری به شهادت رسیدند که طول عمر مبارک ایشان حدود ۷۹ سال است.

وی در ادامه به حدیث عرض دین حضرت عبدالعظیم (ع) نیز بیان کرد: یکی از اقدامات برجسته حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) این است که اعتقادات دینی خود را به امام عصر خود عرضه کردند و امام هم اعتقادات ایشان را تأیید کردند. حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) این چنین بیان می کنند که خدمت سرورم امام هادی (ع) رسیدم، وقتی که چشم آن حضرت به من افتاد، فرمودند که ای ابالقاسم! خوش آمدی، تو به حقیقت شیعه ما هستی. به آن حضرت عرض کردم که می خواهم دین خودم را بر شما عرضه کنم و اگر مورد پسند شما باشد تا روز قیامت بر آن پایدار بمانم. امام هادی (ع) فرمودند که ای ابالقاسم! بگو و من چنین گفتم که خداوند یگانه است، مانند ندارد، نه می توان عقل را از شناختن او تعطیل کرد و نه می توان او را به مخلوقات تشبیه کرد. خداوند نه جسم است، نه صورت است، نه عرض است و نه جوهر است؛ بلکه او اجسام را جسم کرده، صورت ها را صورت کرده، اعراض و جواهر را آفریده و رب همه چیز، مالک همه چیز، آفریدگار همه و ایجاد کننده همه چیز است.

اباذری بیان کرد: حضرت عبدالعظیم (ع) در ادامه خطاب به امام هادی (ع) بیان کردند که من گواهی می دهم که حضرت محمد (ص) عبد و پیامبر او، خاتم پیامبران است و پس از او پیامبری نمی آید و امام و جانشین و ولی امر پس از او حضرت علی (ع)، امام حسن، امام حسین، امام زین العابدین، امام باقر، امام صادق، امام موسی بن جعفر، امام رضا، امام جواد است و اکنون امام و خلیفه و ولی امر شما هستید. امام هادی (ع) به من فرمودند که پس از من امام و جانشین پیامبر و ولی امر پسر من حسن است و پس از او پسرش قائم آل محمد است و مردم در مورد او به حیرت خواهند افتاد. گفتم چطور مگر؟ فرمودند که شخصی او را نخواهد دید و ذکر نام او حلال نخواهد بود تا روزی که از پرده غیبت بیرون بیاید و کره زمین را پر از عدل و داد کند، پس از آنکه پر از ظلم و جور است.

این استاد حوزه و دانشگاه اظهار کرد: حضرت عبدالعظیم (ع) در ادامه این گونه خدمت امام هادی (ع) عرض کرد که همه اینها مورد قبول من است و ولی آنان ولی خداست، دشمن آنان دشمن خداست، اطاعت آنان اطاعت خداست و معصیت آنان معصیت خداست. من گواهی می دهم که معراج حق است، سؤال قبر حق است، بهشت حق است، آتش حق است، صراط حق است، میزان حق است و روز قیامت بدون تردید خواهد آمد و خداوند مرده ها را زنده می کند و من گواهی می دهم که پس از ولایت، فرائض واجب عبارتند از نماز، زکات، روزه، حج، جهاد، امر به معروف و نهی از منکر. امام هادی (ع) فرمودند که ای ابالقاسم! به خدا سوگند دینی که خداوند برای بندگان خود پسندیده همین است و تو بر آن پایدار بمان و خداوند تو را در دنیا و آخرت ثابت قدم نگهدارد.

نحوه شهادت حضرت عبدالعظیم (ع)

وی بیان کرد: در مورد شهادت حضرت عبدالعظیم (ع) چند نقل متفاوت بیان شده است که طبق نزدیکترین نقل قول به واقعیت، می توان گفت که ایشان به طور کلی در تمامی زندگی خود در جهاد بوده اند. طبق یکی از نقل قول های وارد شده در رابطه با نحوه مرگ حضرت عبدالعظیم (ع) که مشهورترین نقل در این رابطه است، دستگاه خلافت عباسی ایشان را زنده به گور کرده است.

اباذری تصریح کرد: در روایات آمده است که حضرت عبدالعظیم (ع) در زمان اقامت در ری، به کتابت قرآن پرداخته و درآمد حاصل از

فروش آن را به طور کل خرج فقرا می کردند و در اصل لقب سیدالکریم به همین دلیل به ایشان داده شده است؛ لذا برنامه دائمی ایشان این بود که قرآن را کتابت کرده و درآمده حاصل شده از آن را به فقرا اعطا می کردند.